

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1961

N:o 23.

Innehåll: N:o 23. Landskapslag om lantbruksundervisning.

N:o 23.

LANDSKAPSLAG

om lantbruksundervisning.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 29 juni 1961.
Utfärdad i Mariehamn den 12 juli 1961.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §.

Landskapets lantbruksundervisning äger huvudsakligen rum i Ålands lantmannaskola. Lantmannaskolan har till ändamål att hos sina elever väcka intresse för lantushållning samt denna närstående yrkesområden och i hithörande ämnen meddela efter de lokala förhållandena lämpad elementär undervisning.

2 §.

Lantmannaskolan samt till denna anslutna eventuella undervisningslinjer upprätthållas av landskapet, som även för skolan anskaffar behövliga byggnader samt till skol-lägenhet upplåter ett område av en sådan omfattning, att det ur teknisk och ekonomisk synpunkt kan medgiva en driftsinriktning, vilken effektivt främjar landskapets lantbruk, samt tjäna som demonstrationsobjekt för elever, praktikanter och exkursioner.

3 §.

I landskapets budget skola årligen anslås medel för bestridande av de med skolans

upprätthållande förenade kostnaderna i hushållningssaklig överensstämmelse med de grunder, som gälla för motsvarande läroanstalter i riket.

2 kap.

Om skolans direktion

4 §.

Det närmaste ansvaret och den direkta övervakningen av skolans verksamhet handhas av en direktion, som tillsättes för tre år i sänder och består av sex ledamöter. I direktionen inväljas av Delegationen för Ålands Lantmannagillen eller av annan legaliserad sammanslutning för lantmannaringarnas främjande i landskapet, vilken landskapsstyrelsen godkännt, fem ledamöter jämte tre ersättare. Självskriven ledamot i direktionen är skolans föreståndare, som även fungerar som direktionens sekreterare. Inom november månad det år, under vilket de valda tillträtt sin befattning, skall en ledamot och en ersättare och efter ytterligare ett år två ledamöter och en ersättare efter lottning avgå samt efter det tredje året två ledamöter och en ersättare och därefter i tur. I de avgångnas ställe väljes varje år ett motsvarande antal ledamöter och ersättare för en tid av tre år.

Valet av direktion skall underställas landskapsstyrelsen för fastställelse.

5 §.

Direktionen väljer årligen inom sig ordförande och viceordförande.

Avlider medlem i direktionen eller avgår han, innan tiden för hans uppdrag är ute, skall fyllnadsval anställas. Den sålunda valde inträder i direktionen för den tid, som för den avgångne skulle återstått.

Direktionen sammanträder på ordförandens kallelse till ordinarie sammanträde minst två gånger om året, en gång under vår- och en gång under höstterminen, i händelse skolans läsår är sålunda indelat, samt i övrigt vid behov.

Direktionen är beslutför, då ordföranden eller vid förfall för honom viceordföranden och tre ledamöter äro närvarande. Vid direktionens sammanträden föres protokoll, som undertecknas av ordföranden och sekreteraren.

Skolans ordinarie lärare äro berättigade att närvara vid direktionens sammanträden, men äga icke rösträtt.

6 §.

På direktionen ankommer:

1) att efter ansökningstidens utgång godkänna elever för intagning i skolan;

2) att årligen inom två månader efter kursens avslutning jämte eget utlåtande till landskapsstyrelsen insända av föreståndaren uppgjord årsberättelse över skolans verksamhet;

3) att årligen behandla och till landskapsstyrelsen insända av föreståndaren uppgjort förslag till inkomst- och utgiftsstat för skolan samt av skollägenhetens förvaltare uppgjort förslag till inkomst- och utgiftsstat för skollägenheten;

4) att jämte skolans föreståndare övervaka, att skolans egendom behörigen förtecknas och vårdas samt jämte skollägenhetens förvaltare övervaka, att skollägenhetens behörigen skötes;

5) att till landskapsstyrelsen inkomma med förslag angående den avgift, som elev bör erlægga till skolan;

6) att fördela sådana medel, som eventuellt anvisats till understöd åt eleverna;

7) att tillsammans med lärarkollegiet besluta i frågor angående svårare disciplinsbrott eller annan förseelse, som är av sådan beskaffenhet, att den kan föranleda elevs skiljande från skolan;

8) att så vitt möjligt vårda sig om skolans

bästa, i vilket avseende det särskilt ankommer på direktionens ledamöter att genom besök och åhörande av undervisningen skaffa sig kännedom om skolans verksamhet samt, i händelse anledning till anmärkning föreligger, härom göra anmälan vid direktionens sammanträde.

3 kap.

Om skolans föreståndare och lärare

7 §.

Vid lantmannaskolan skall finnas två fast anställda lärare samt timlärare efter behov.

8 §.

Lantmannaskolans verksamhet ledes och dess angelägenheter skötas av föreståndaren och lärarkollegiet. Till lärarkollegiet höra skolans samtliga lärare.

Till föreståndare utnämner landskapsstyrelsen en av de fast anställda lärarna efter att ha hört direktionen.

Till förvaltare för skollägenheten utnämner landskapsstyrelsen en av de fast anställda lärarna, efter det direktionen inkommit med förslag.

Ordförande för och sammankallare av lärarkollegiet är skolans föreståndare och vid förfall eller jäv för honom skolans andra lärare. Ordföranden har rätt att kalla någon av lärarkollegiets medlemmar att föra protokollet.

Medlem av lärarkollegiet må icke utan lagligt skäl utebli från sammanträde. Vid meningsskiljaktighet inom lärarkollegiet blir lärarkollegiets beslut den åsikt, som de flesta medlemmarna röstat för. Vid lika röstetal avgör ordförandes röst.

9 §.

Lärarkollegiet åligger att vid behov sammanträda för:

1) att överlägga om de förändringar i undervisningen, som efter förhållandena anses nödvändiga, och om andra anordningar, som kunna lända skolan till gagn;

2) att uppgöra förslag till undervisnings- och timfördelningsplan, ordningsstadgar, ordnande av lärarnas tjänstgöringsskyldighet m. m., vilka förslag, därest de icke skola avgöras av direktionen, böra av denna jämte eget yttrande översändas till landskapsstyrelsen;

3) att bedöma elevernas framsteg, flit och uppförande; samt

4) att avgiva yttrande i frågor, som hänskjutits till lärarkollegiet.

10 §.

Föreståndaren åligger:

1) att övervaka, att undervisningen behörigen upprätthålles samt att såväl lärare som elever fullgöra sina åligganden;

2) att verkställa honom av landskapsstyrelsen eller direktionen givna uppdrag;

3) att vid direktionens och lärarkollegiets sammanträden föredraga ärendena;

4) att med biträde av lärarna upprätthålla disciplinen i skolan; dock bör i allvarigare fall saken hänskjutas till direktionens avgörande;

5) att till landskapsstyrelsen anmäla om svårare disciplinsbrott samt om elevs skiljande från skolan;

6) att för direktionen framlägga förslag om anställande av timlärare;

7) att mottaga alla till skolan eller dess direktion ställda skrivelser och över dem föra diarium;

8) att sköta skolans brevväxling och arkivet;

9) att vårda skolans undervisningsmateriel, inventarier, förråd och samlingar;

10) att i enlighet med av landskapsstyrelsen givna föreskrifter handhava skolans penningmedel;

11) att föra matrikel över skolans elever samt noggranna anteckningar över dem tilldelade avgångsbetyg;

12) att handhava övervakningen av jordbrukspraktiken för skolans elever.

11 §.

På fast anställda lärare ankommer utom den egentliga läraruppgiften:

1) att deltaga i skolans administration, övervaka elevinternatet samt stöda och leda elevernas fritidsverksamhet;

2) att medverka vid ledningen och övervakningen av de driftsgrenar vid skollägenheten, vilka tillhöra hans undervisningsområde;

3) att leda specialkurser samt i övrigt i mån av möjlighet deltaga i verksamhet, som främjar landskapets lantbruk.

För verksamhet utom skolan tillkommer lärare ersättning i enlighet med av landskapsstyrelsen fastställda grunder.

12 §.

Kompetensvillkor för ordinarie lärare vid lantmannaskolan äro:

1) vid agrikultur-forstvetenskapliga fakulteten avlagd slutexamen, i vilken ingår högre vitsord i ifrågavarande lärares huvudundervisningsämne;

2) examen i pedagogik samt godkända lärarprov; samt

3) efter avlagd slutexamen minst ett års verksamhet inom lantbruket eller detta närstående näringsgrenar.

13 §.

Ordinarie lärartjänst lediganslås av direktionen att sökas inom 30 dagar, varefter denna jämte eget utlåtande insänder ansökningshandlingarna till landskapsstyrelsen, som till tjänsten på två provår utser den mest förtjänta och meriterade av sökandena. Efter provtidens utgång skall direktionen till landskapsstyrelsen inkomma med utlåtande, om han anses lämplig för tjänsten, varefter landskapsstyrelsen besluter om hans utnämning till tjänsten.

Timlärare förordnas av landskapsstyrelsen på förslag av direktionen.

Skolans föreståndare anställer och avskedar övriga anställda vid skolan och förvaltaren de vid skollägenheten anställda.

14 §.

Beträffande lärarnas vid lantmannaskolan rättigheter och skyldigheter gäller vad om innehavares av landskapets tjänst eller befattning rättigheter och skyldigheter är särskilt stadgat.

15 §.

Lantmannaskolans lärare underlyder i disciplinärt avseende landskapsstyrelsen.

16 §.

Lärare har rätt att på tid, som skolans direktion bestämmer, erhålla ledighet under två månader årligen, julferien däri inberäknad.

17 §.

Undervisningsskyldigheten i ordinarie lärartjänst är 26 veckotimmar. Vid beräkning av den årliga undervisningsskyldigheten multipliceras 26 med antalet arbetsveckor, likväl minst med talet 33.

Antalet arbetsveckor, varunder meddelas ordinarie undervisning under det för skolan fastställda läsåret beräknas så, att varje arbetsvecka omfattar sex arbetsdagar. Återstår utöver det på ovannämnt sätt beräknade antalet fulla arbetsveckor ytterligare minst tre arbetsdagar räknas de som fulla

vecka. På landskapsstyrelsen ankommer att fastställa antalet arbetsveckor vid skolan.

18 §.

För fullgörande av sin undervisningsskyldighet må lärare tillgodoräkna sig det antal klass-, åskådnings- och arbetsundervisningstimmar han givit under det för läroanstalten fastställda läsåret samt vid av landskapsstyrelsen godkända specialkurser. Utom klass utfört arbete må lärare för fullgörande av sin undervisningsskyldighet tillgodoräkna sig enligt följande:

1) Vid prov och övningar i olika undervisningsämnen anordnade enligt undervisningsprogrammet anses varje prov och övning medföra tio minuters arbete per elev. Vid bestämmandet av elevantalet beaktas icke tillfällig frånvaro. Vid arbetsundervisning jämställs granskning av arbetsböcker med granskning av prov och övningar.

Fysisk fostran, sång och övriga därmed jämförliga ämnen anses icke medföra arbete utom klass.

Vid granskning av praktikanternas övningsböcker må lärare räkna sig tillgodo som fullgjord undervisningsskyldighet sex timmar om året för varje årspraktikant och fyra timmar om året för varje sommarpraktikant.

På landskapsstyrelsen ankommer att bestämma, huru många prov, övningar samt granskningar av arbetsböcker få beaktas per klass och läsår i de olika ämnena.

2) Lärare, som förordnats till föreståndare, må för fullgörande av sin undervisningsskyldighet tillgodoräkna sig härför två veckotimmar och därtill en veckotimme för varje särskild undervisningslinje.

3) För övervakning av elevinternatet jämte därtill anslutna uppgifter må övervakande lärare för fullgörande av sin undervisningsskyldighet tillgodoräkna sig en veckotimme om elevantalet är tio eller överskrider detta tal, två veckotimmar om elevantalet är tjugo samt en halv veckotimme för varje följande begynnande tiotal.

19 §.

Kan lärare icke tilldelas ett timantal, som motsvarar hans undervisningsskyldighet, på det till hans tjänst eller befattning anslutna undervisningsområdet, varvid även det antal timmar medräknas, som erhållits genom arbete utom klass, är han skyldig att under det återstående antalet timmar med-

delas undervisning i andra av landskapsstyrelsen föreskrivna, för honom lämpliga ämnen.

Uppnår lärare icke på i 1 mom. avsett sätt det fulla timantalet, som motsvarar hans undervisningsskyldighet, är han skyldig att under det återstående antalet timmar på förordnande av landskapsstyrelsen meddela undervisning i för honom lämpade ämnen vid andra inom landskapet verksamma läroanstalter för lantbruk, huslig ekonomi och hemslöjd.

20 §.

För timmar utöver den fastställda årliga undervisningsskyldigheten erlagges åt vederbörande lärare i ersättning ett arvode, vars storlek per timme beräknas så, att den årliga grundlönen eller årsarvodet för lärarens tjänst eller befattning utan dyrtorststilllägg divideras med det antal veckotimmar, som hör till undervisningsskyldigheten och det sålunda erhållna talet divideras med trettiofyra. Vid utbetalning av övertimsarvodet avrundas detsamma till närmaste tal, som är delbart med fem.

4 kap.

Om undervisningen

21 §.

Undervisningsprogrammet omfattar en sex månaders teoretisk kurs vid lantmannaskolan samt en praktikperiod omfattande minst 133 arbetsdagar. Tiden för den teoretiska kursens vidtagande och avslutning bestämmes av landskapsstyrelsen, vilken i särskilda fall kan medgiva undantag beträffande lärotidens längd.

22 §.

I lantmannaskolan meddelas undervisning i enlighet med av landskapsstyrelsen fastställt undervisningsprogram.

Skollägenheten bör effektivt utnyttjas för åskådliggörande av undervisningen och vid inlärande av praktiska arbeten, samtidigt som uppmärksamhet bör fästas vid det ekonomiska resultatet.

5 kap.

Om eleverna.

23 §.

Elev intages till lantmannaskolan av direktionen på förslag av föreståndaren.

För vinnande av inträde till lantmannaskolan fordras, att sökande fyllt 17 år samt kan påvisa att han:

- 1) är välfrejdad;
- 2) är fri från smittsam sjukdom;
- 3) fullgjort sin läroplikt; samt
- 4) har målsmans tillstånd för det fall han är minderårig.

I undantagsfall kan direktionen enligt prövning antaga för sin ålder välutvecklad elev, som fyllt 16 år, samt sådan sökande, som icke fullgjort sin läroplikt men kan påvisa motsvarande kunskaper. Person, som icke är finsk medborgare, kan antagas som elev endast med landskapsstyrelsens tillstånd och på villkor som landskapsstyrelsen bestämmer.

24 §.

Elev, som fullgjort lantmannaskolans teoretiska kurs, erhåller betyg, som innehåller bedömning av uppförande, flit samt kunskaper och insikter i de teoretiska ämnena och praktiska arbetena.

Elev, som fullgjort till kursen hörande praktik antingen före den teoretiska kursen eller senast fyra år efter den teoretiska kursen, erhåller betyg, som förutom i 1 mom. nämnd bedömning även innehåller betyg över lantbrukspraktiken.

Som likvärdigt med lantbrukspraktik anses utförande av godkända arbetsprov senast fyra år efter avlagd teoretisk kurs.

25 §.

Elev bör vid inträde i skolan erlägga elevavgift, vars storlek bestämmes av landskapsstyrelsen på förslag av direktionen.

Storleken av den ersättning, som eleverna böra erlägga för bostad, värme och lyse, bestämmes av landskapsstyrelsen på förslag av direktionen.

26 §.

Elev är skyldig att iakttaga fastställda ordningsstadgar samt av föreståndare och lärare meddelade anvisningar ävensom utföra de åligganden, som honom under tiden för lärokursen anförtros.

Elev, som är lättjefull, ohörsam eller vanartig eller som med vanvördnad bemöter föreståndare eller lärare och som icke låter sig rätta av de varningar, som honom av fö-

reståndaren meddelas, må av direktionen skiljas från skolan och vare förlustig erlagda avgifter.

27 §.

För främjande av godtagbara strävanden kan lantmannaskolans elever bilda elevföreningar och studiekulbar.

I 1 mom. nämnd organisation övervakas av lärarkollegiet genom en övervakare, som väljes av organisationen bland skolans lärare. Resultatet av valet bör meddelas lärarkollegiet, som även stadfäster organisationens stadgar.

28 §.

Person, som är berättigad att vinna inträde i lantmannaskolan, får utan att förete läkarintyg avlägga examen för lantmannaskolans lärare i de ämnen, som den teoretiska kursen omfattar, och gives åt honom betyg på samma sätt som åt skolans egentliga elever.

Den, som avlagt examen på i 1 mom. nämnt sätt, äger rätt att erhålla betyg över fullgjord kurs, om han uppfyller i 23 § 2 eller 3 mom. ställda krav.

Landskapsstyrelsen fastställer de avgifter, som böra erläggas till skolan och lärarna för avläggande av dessa prov.

6 kap.

Särskilda föreskrifter

29 §.

Understiger elevantalet vid lantmannaskolan tio under två på varandra följande år, äger landskapsstyrelsen avgöra om skolverksamheten bör inställas.

30 §.

Lantmannaskolans lärare erhåller ersättning och dagtraktamente för resa, som gjorts enligt av landskapsstyrelsen fastställd reseplan i enlighet med gällande stadganden.

Ledamöter i direktionen, vilka icke äro lärare vid skolan, erhålla vid deltagande i direktionens sammanträden ersättning i enlighet med gällande stadganden om kommitéarvodet.

31 §.

Närmare stadganden angående verkställig-

heten och tillämpningen av denna landskapslag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

32 §.

Denna lag träder omedelbart i kraft. Ge-

Mariehamn den 27 mars 1961.

nom densamma upphäves lagen om jordbruksundervisningen i landskapet Åland, utfärdad den 13 juni 1927 (8/27).

På landstingets vägnar:

T. H. ERIKSSON
talman.

Evald Häggblom
vicetalman.

Eliel Persson
vicetalman.